Anul al 33-lea — 12 Iulie 1936 — CENZURAT — Nr. 14

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie în anul 1902

Director: Pr. IOAN MOŢA | Apare în fiecare JOI | Abonamentul: pe 1 an 120 Lei; pe 6 luni 60 Lei; pe 3 luni 30 Lei | Un exemplar 2 Lei | Scrisorile şi banii se trimit la: Bucureşti, I Calea Victoriei, 63

N'a mai putut gusta — — pânea din casa străinului...

Un fapt mult grăitor s'a petrecut zilele acestea la Bucureşti.

Un suflet românesc care fusese amăgit a mânca şi a trăi mulţi ani în casa cea străină a ziarelor evreeşti scrise în limba română, — s'a simţit năduşindu-se în acea casă şi — a părăsit scaunul moale ce i-se pusese de domnii casei şi a ieşit afară la larg, la aerul sănătos al neamului său.

Iaca ce şi cum:

Evreii, cari lucrează la întoarcerea pe dos a sufletului nostru românesc prin foile lor, — pentru că acele foi să pară mulţimii neştiutoare că-s foi „bune", doar lucrează la ele mulţi Români, — chemă în redacţiile lor câte-un scriitor român adevărat şi-l plătesc bine şi nu-i cer să scrie ceva împotriva neamului sau legii lor, ci — lucruri nevinovate, sub cari doar să şi scrie numele, ca Românii să vadă numele bunului Român în gazeta aceea vicleană şi să se amăgească. De amăgit au el grije: Cel mai al locului jidan pune el învăţăturile cele mai meştere învăluite în vorbe amăgitoare, încât să-ţi pară că nu e nimic rău în ce spune, spre ce te îndrumă, şi ca să crezi că tot un „Român" scrie, încâleşte cu nume frumos sunătoare româneşti, încât să-ţi pară că s'au sculat chiar unii morţi iubiţi din morminte şi ei ne arată noile căi pe cari să facem să calce pe viitor sufletele noastre şi ale copiilor noştri...

Astfel de foi isteţ ticluite sunt cele din casa evreiască a foilor „Adevărul" şi „Dimineaţa".

Nainte cu vre-o două luni, acei „ridaciări" s'au sufulcat să dee un „sfat" împotriva casei româneşti a ziarului „Universul" şi a celor ce slujesc cu inimă credincioasă ţării şi neamului dela acest ziar. „Universul" a răspuns îndată, luminând zilnic lumea despre păcătoşii dela acele foi, cari vor să ajungă dăţători de cuvânt în toate treburile de obşte ale noastre, — şi i-a descoperit cu dovezi zdrobitoare, că ce vipere sunt! Ce oameni cu trecut urât, adevăraţi vânzători de neam şi de ţară, în vremea războiului întâi-un fel, acum în timp de pace în alt fel!

Şi s'au deschis sute de mii de ochi româneşti, asupra cuibarului de vespi din speluncile dela „Adevărul" şi „Dimineaţa", încât fiecare Român ce se prefueşte şi din care n'a pierit simţul bun, — trebue să se simtă uşurat de a sta alăturea de asifel de oameni!

Şi văzurăm săptămâna trecută, un lucru frumos: Un gazetar Român, de fel din Macedonia, aşezat demult în România d. N. Batzaria, care primise a sta în redacţia celor două foi cu suflet viclean, şi vrăşmaş nouă, — a dat de ştire alor ce îl atrăseseră între ei dându-i plată bună, scaun moale şi slobozenie de a scrie numai ce-i place lui, că — NU MAI POATE STA INTRE EI, nici dacă l'ar coperi cu aur, căci văzând între ce fel de oameni a ajuns, porunca sângelui şi a inimii sale îi împinge afară din acea casă cu duh înecăcios şi otrăvit!

Hotărârea dlui Batzaria a plăcut foarte mult, tuturor bunilor Români, şi d. Stelian Popescu, directorul „Universului" i-a dat de ştire că, preţuind faptul dsale bărbătesc şi românesc, — îi primeşte între redactorii dela marele dsale ziar. Şi de o săptămână d. Batzaria, ale cărui articole cinstite plăceau chiar dacă apăreau în „Dimineaţa" sau „Adevărul", scrie azi în „Universul".

Un suflet curat a părăsit o casă plină de duhuri necurate şi diavoleşti.

E al doilea scriitor de acest fel, scriitor de frunte printre gazetari, care fuge din scaunele din redacţiile urâţelor gazete. Cel dintâi a fost vestitul gazetar Constantin Bacalbaşa, care naite cu vre-o 8 — 9 ani a părăsit foi aşa cele 2 redacţii în cari stătuse un lung şir de ani, — când le-a văzut că foi mai îndrăzneţe şi înveninate atacă neamul românesc şi îi subsapă viitorul, prin scrisele lor. — A scris după asta minunate articole naţionale, însuflând pe cetitori, tot prin „Universul".

Cei căţiva Români ce au mai rămas printre jidanii dela cele 2 foi, mai pot înghiţi aerul stricat de acolo? Sărmanii, la ce umilirî se pleacă, pentru o bucată de pâne pe care trebue s'o picure cu venin!

Ieşirea dlui Batzaria din casa blăstămată, — e un semn al vremii şi o chemare a multe rosturi, către noi toţi!

I. M.

CINE AJUTĂ pe cei săraci

Comuniştii spun că ei vreau să ajute pe cei săraci şi de aceea cer să se ia toate pământurile şi averile dela oameni pentru a se da Statului, ca acesta să dea futuror la fel (fie leneşi, fie harnici, fie bejivi, fie strângători). Dar s'a văzut că aceste făgăduieli comuniste nu duc deloc la îmbunătăţirea soartei celor săraci, căţă vreme nu este mai multă dragoste pentru cei sărac şi în suferinţă. Căci toate legile şi orânduelile omeneşti nu pot alunga suferinţa şi sărăcia, câtă vreme nu este îmbunătăţit sufletul omenesc, nu este aprins şi mai multă DRAGOSTE creştinească pentru aproapele tău, pentru neamul tău. Căci şi în statul comunist vor fi slujbaşi care vor împărţi averile statului nu după dreptate ci după prietenie, rudenie, după ura împotriva cutiva ori după dorinţa de a fi puternic. In Rusia bolşevică de azi nu e mai puţină sărăcie şi suferinţă decât în Rusia împărăteească, ba chiar mai multă, iar tot avutul luat dela oameni şi dat statului este supt mai ales de jidovimea care s'a căţărat la conducere.

Iată însă că alături de aceste făgăduieli ale comuniştilor, care nu se întemelează pe dragoste ba chiar cer stârpirea bisericii şi a dragostei creştine, —se ridică o altă lume, un alt fel de viaţă, care se îngrijeşte de sărăcime prin DRAGOSTEA frăţească pe care o poartă celui obijduit. Este LUMEA LOGIONARĂ. Din cele scrise în ziarul nostru şi în alte foi legionare, cetitorii noştri au văzut cum legionarii, din dragostea lor, nesiliţi de nimeni, au ridicat până acum cu truda lor o mulţime de case oamenilor săraci. Astfel au făcut la Laz, la Câmpulung, şi în alte părţi, şi mai sunt acum în lucrare zeci de asemenea case. Vom da fotografii şi amănunte despre acesteânmoase lucrări.

Unde legionarii văd că este un sătean ori muncitor harnic şi vrednic dar sărac lipit pământului, cu casa dărâmată ori rea, ori fără nici o casă şi cu copii mulţi, — ei pornesc şi zidesc omului sărac o casă de toată mândreţea, fără nici o plată sau răsplată. Şi legionarii fac toate acestea numai din durere pentru suferinţa fratelui lor, din dorul de a face o faptă bună, plăcută lui Dumnnzeu, o bucurie unui om năcăjit. Căci legionarii ştiu că şi Dumnezeu ajută pe cei cu milă pentru fratele în suferinţă.

Iată cine ajută cu adevărat sărăcimea.

— lucrarea aceasta de ajutorare a celor în suferinţă va fua o deslăşurare din cele mai mari.

POŞTA NOASTRĂ

G. C. GĂVĂNESCU, *Drăganu—Arges.* — D-ta ne spui că erai hotărât să nu faci nici un fel de politică şi să te îngrijeşti doar de gospodăria D-tale, dar de când ai început să citeşti „Libertatea" îi-ai dat seama că ai datoria să lupţi, şi ai simţit dorul de a te alătura şi D-ta de aceî cari zidesc de pe acum temeliile României — — — Că apoi ai făcut un cuib, ai cumpărat „Cărticica Şefului de Cuib", iar acum te simţi un om nou, renăscut, cu un mare rost în viaţă. Ne mai spui cum o mulţime de vrăjmăşii aţi putut să le învingeţi numai cu ţinuta Dv. de mare credinţă şi mare răbdare, care arăta lumii că nu sunteţi aşa cum vă batjocoresc duşmanii. Al dreptate, credinţa este cel mai puternic isvor de viaţă legionară. Cine crede cu tărie în viaţa nouă pe care o va răsădi Legiunea, acela „molipseşte" pe toţi cei din jurul său de măreţia acestei credinţe, iar atacurile vrăjmaşilor se usucă şi cad, lipsite de viaţa vieţii, de puterea credinţei.

Am vrut să dăm şi altor cetitori pilda D-tale, spre a vedea şi el puterea cuvântului spus din inimă şi cu dragoste, şi spre a avea dela D-ta, simplu ţăran, pildă despre cum trebue rânduită viaţa omului, nu numai pentru gospodăria lui, ci şi pentru slujirea unei mari credinţe, pentru apărarea neamului şi a lui Dumnezeu, lucru care dă vieţii o frumuseţe şi un rost mai mare decât îngustarea noastră numai în îngrijirea noastră gospodărească.

*

AL. IONESCU, cetitorul nostru din Storojinej (Bucovina) ne trimite o scrisoare foarte lămuritoare, pe care vrem s'o împărtăşim şi celorlalţi cetitori ai noştri. Spre a se vedea cine sunt naţional-ţărăniştii, şi a dovedi că ei sunt slugile jidanilor (deşi se lapădă cu vorba de acest lucru ruşinos, dar faptele le desmint vorbele), iată cine sunt cei cari au luat parte la adunarea naţional-ţărănistă din sala restaurantului „Singer" din Storojinej, dela 31 Mai: 3 ROMÂNI JIDOVIŢI: Dr. Onuţrei Lungulcac (preşedintele Partidului naţional-ţărănesc din Storojinej), advocatul Malcinschi, şi advocatul Facas; apoi 1 ucrainian: L. Poliansch; şi 28 jidani: Şmeller, Buhbinder, Greil, Wechler, Lobel, Menczer, Drimer, Laub, Burg, Rubinger, Fletcher, Heitner, Singer, Sächter, Weil, Siter, Weltman, Habinger, Ritter, Lehrer, Haber, Rones, Sachter, Curz, Zwiebel, Surchis, Strominger, Lobel, Tresser, Mauler, Demner, Adeltschei, Locher, Weiss, Bretschneider, Weschler, Hecht, Kruch, Schrenzel.

Ai dreptate iubite camarade Ionescu când te întrebi: *oare cu asemenea oameni vor lăuţi naţional-ţărăniştii să ferlecească ţara clădind aşa zisul stat-ţărănesc?* — — —

Petrecere și învățătură

POPORALE

Pe-o bucală de ogor

Frunză verde de bujor,
Pe o bucală de ogor
Merge badea sămănând
Și din gură cuvântând:
„Grâul meu, să te facă nalt
Și să stai la secerat
Ca mândra la sărutat,
Și să stai la îmbidăit
Ca și mândra la iubit".

*

Mărițișul

Frunză verde iarbă rea,
Când eram la maică mea
Mâncam pită de secară
Cernută în sită rară,
Și o mâncam răzând,
[pe-afară,
Dar de când m'am măritat,
De-un tont capu' mi-am
[legat.
Frunză verde foi de nalbă,
Mâncânc pâne, pită albă,
Și cernută 'n sită deasă,
Dar o iau plângând
la masă.

*

Rămas bun

Foale verde trei câline,
Eu mă duc, doru mi
[rămâne,
Mi l grijește, mândro, bine
Și mi l culcă 'n pat la tine
Unde m'ai culcat pe mine,
Mândro, când a bate vânt,
Să nu zici nici un cuvânt,
Pune mi doru' la icoană
Că vin vremuri de prigoană.
Când a fi, mândrufo, soare,
Nu-l ținea 'nchis la răcoare
Dorul meu în închisoare,
Ci l du pe prispă afară,
Gândește-te la mine țară,
Frunză verde, bob de tinte,
Să ți aduci de mine aminte.

*

Hodini-te-ai bade, tu...

Frunză verde matostat,
Bade, trupușor înalt,
Aseară te am așteptat
Tot cu foc și cu lumina
Până mi o trecut de cină,
Și văzând că nu mai vii
Mi am pus dorul căpătâi
Cu jalea mă învelii,
Doamnerău că mai dormii,
Că amar mă odihnii...
Hodini-te-ai bade, tu,
Cum mă odihnii omu,
Hodini-te ai tu ca mine,
Cum m'am odihnit de bine...

Culese din Bucovina
de I. NICU-REUȚESCU

Infrățirea morților...

— Tăiesu celor două ch'pari de mai sus —

Chipul nostru de mai sus din stânga ne arată pe vrednicii țărani legionari din comuna HONȚIȘOR, județul Arad, în jurul sfintei cruci ridicate de ei, despre care iată ce ne scrie țăranul lor Mira Aurel: „Noi legionarii din Honțișor am cetit că legionari buni și credincioși nu putem fi decât prin mucenicie și rugăciune. Cu ajutorul lui Dumnezeu, iată noi am ridicat o rugă de lemn pentru eroii căzuți pe câmpul de luptă pentru întregirea Românei".

Chipul de mai sus din dreapta ne arată o altă sfântă cruce ridicată de legionarii din alt colț de țară, din județul Suceava.

Sfințirea s'a făcut în ziua eroilor (21 Mai) de față fiind comandanții legionari Izbănchi, Bucur Ovezdovici și Gavril Ionescu, în mijlocul unei prea frumoase serbări legionare, slujba fiind făcută de păr. Plăcintă care a tălmăcit apoi, împreună cu comandanții legionari, frumosul rost al înfăptuirii legionare [illegible] Ie! Iar mulțimea camarazilor a cântat dulcoșul cântec al legionarilor

Iată cât de frumos se înfrățesc, în înfăptuirile legionare, morții din marele război pentru întregirea neamului, — — — — E măreață și sfântă jertfa soldaților din marele război, dar tot atât de măreață și sfântă e și jertfa luptătorilor legionari, cari neștiți de nimeni au pornit la o luptă atât de grea, știind bine că întâmpină în ea chiar și moartea, ca și toate suferințele trupești și sufletești.

Și cât de dulcoșă e această înfrățire a cruciior legionare ridicate — — — întru amintirea morților războiului, — — —

Laude vrednicesc vrednicii legionari cari au muncit la aceste frumoase lucrări, cari dovedesc că în lumea legionară nu este uitată jertfa cea curată și suferința pentru dreptate.

Cei la restanță cu abonamentul sunt rugați a-l achita.

„Io-s mai mare"

A fost odată un om bogat, dar nu ca mine ori ca dumneavoastră. Că dacă am adune noi toți cât avem, boerul acela trăind, ne-ar spune: „nici pe jeț din jeți din câte am eu, nu pot ședea la voi, cetăților".

Pământ nemărginit, bani cu roșcove de o palmă pe el, vite și turme nenumărate, ogoare fără semă; bogat și să-l lăsăm în pace.

Dacă împrumute el pe împărat, apoi noi, ce să mai zicem!

— „Mai mare decât mine, nimeni nu-i pe lume" — zicea el.

— Ba eu-s mai mare, zicea Vodă, că vieța tuturor supușilor este în mâinile mele.

Și așa era.

Se duse la Vornic, și Vornicu-i răspunse, că el îl mai mare:

— Că până la Dumnezeu te mănâncă Sfinții...

Și așa era.

Se duse la popă, și popa-i grăește:

— Apoi ăi fi dumneata mai mare, da' tot eu te duc la groapă, de-i vrea de nu-i vrea.

Se duse la un flăcău, și flăcău-i șopti cam sorăzând:

— Nu zic eșcumu că ești mai mic decât mine, dar feresică D-zeu s'avem de stace amândoi, că nu știu, zău, ce s'ar slege din dumneata...

Și bogatul văzu că și feciorul era dreptate.

Se duse apoi la o văduvă săracă și-i spuse:

— La noapte dorm la dumneata; vrei, nu vrei, nu te'ntreb, că eu-s mai mare.

— Vai de mine, îi răspunse femeia; asta nu se poate, că gura lumii îi grozavă!

Și boerul văzu că și femeia are dreptate; și merse mai departe la niște copii fără părinți și cere loc să doarmă acolo.

Copiii socotindu-se mai mici și mai fără putere decât bogatul, se culcară pe jos, iar boerului îi așternură în pat.

Asta era o mângâere mare pentru dânsul.

Dar peste noapte unul din frățiori, un mititel de-o șchiopă, începu să strângă mâța de coadă (să plângă). Țiu și țiu... Boerul se trezi din somn și întrebă:

Dar ce are piodul cela de plânge?

— Apoi, boerule așa-i el când îi vine vremea s'adape șoarecii; plânge ca să-și facă obiceiul.

— Așa? astâmpăreți-l și tăcă.

— Să-l astâmpărăm, noi boerule? Apoi dumneata nu știi că piodu-i mai mare ca'n casă?

Da, avem dreptate și copiii și-ș tras ciobotele și a eșit afară, încredințându-se, că în lumea asta nimeni nu-i în toate mai mare decât altul, ci fiecare întru ceva...

TUDOR PAMFILE

DE TOATE

„Mazele morții"

În vremurile noastre când am văzut înfăptuirea radio-lui (mașinile care cântă luând cântecele din văzduh), nu trebue să ne mai îndoim de putința de a se înfăptui minunății ce acestea despre care s'a purtat un mare proces în America: Iată despre ce este vorba:

Niște bancheri americani au dat în judecată la Curtea cu Juați din Flemington (America) pe un inventator (descoperitor) numit Henry Fleuer, învinuindu-l că i-a înșelat, luând de bani pentru a face un aparat (mașinărie) despre care susținea el că poate omori vietățile prin raze trimise la mari depărtări. Vă închipuiți cum mai râsese bocurești bancherii aflând despre o astfel de mașină de omorât, care ar aduce mari folose în război, dar deocamdată ar aduce și mari folose în buzunarele bancherilor care ar fabrica și ar vinde țărilor asemenea mașini de omorât cu raze. Nimicești o armată dușmană fără ca măcar să intri în țara dușmanului și să tragi un foc de pușcă, ci doar așa dând drumul unei mașinării electrice de-acesa dela tine.

Acum bancherii îi învinuiau pe nenorocitul de inventator că aparatul făcut de el nu e bun, nu face trei bani, și că deci el au pierdut de geaba banii fiind astfel înșelați. Dar omul nostru veni în fața judecătorilor cu aparatul său și arătă că el nu i-a înșelat pe bancheri, deoarece poate omori vietăți mai mici, dar nu poate omori oameni. Nu e destul de tare aparatul ca să omoare și oameni, iar bancherii de aceștia sunt supărați că nu pot omori oameni ci doar șoarle, șerpi și vietăți mici. Și așa inventatorul o șopârlă și dădu drumul aparatului așezat la mai multi metri depărtare, iar șopârla căzu trăznită, deși nu o atinsese nimeni cu nimic. La fel a omorât un șerpe.

Judecătorii au găsit că Fleuer nu are nici o vină și nu i a înșelat pe bancheri, căci aparatul lui e bun. Dacă nu omoară oameni e cu atât mai bine, dar ce știință, inventatorul s'a ținut de făgăduiala. Astfel aparatul va putea fi folosit la omorârea animalelor vătămătoare (omizi, țânțe, șerpi, gândaci), iar banii bancherilor vor fi folosit astfel oamenii în loc de a-i strica prin împlinirea visului acestora de a avea un aparat de război pentru ucidere armatelor între ele.

Dar cine știe dacă nu va veni un inventator și să îmbunătățească aparatul lui Fleuer astfel încât el să poată omori și oameni șopârle dar și mulțimile omenești...

*

Nu poate mult — așa vă ți

Nemții au vrea să se lase ușor întrecuți de alte țări și neamuri. Așa vor să fie cât în frunte, în ce ține de avioane. Ei spun că au multă vreme și mai trece, până când, nici un călător, care are de făcut un drum mai lung, de pildă 500 kilometri sau mai mult, — nu se va mai folosi de trenuri, ci toți se vor urca în avioane (aeroplane) de călători, cu bagajele lor cu tot. Că dacă pentru a face un drum de 1000 de kilometri, îți trebuește un trenul 16—20 de ciasuri, și pe aceela îl poți tu face cu aeroplanul în 3 ciasuri, — apoi se mulți o să mai ice trenul și nu avionul.

Azi Berlinul are un „aerodrom" (stație la care se opresc avioanele și dela care pleacă, așa ca trenurile dintr'o gară mare), din care pot pleca pe zi 2000 de călători. Dar derogătorii aerodromului spun, că e cu totul neîndestulător. De aceea Hitler a dat ordin (poruncă), să se înceapă pregătirile pentru zidirea unui aerodrom de cinci până la zece ori mai mare, — la care să poată soi în ori ce vreme, și ziua și noaptea, ori-câte avioane și oricât de mari, — și tot așa și poată pleca, — întocmai ca trenurile din cele mai mari gări. Se spune că Hitler însuși poartă grija de uriașa lucrare care va fi noul Aerodrom al Berlinului, care va fi cel mai mare din lume!

*

Sticla moale

pe care s'o poți prinde unde vrei bătând cue în marginile

(urmare în pagina 3-a)

Ştiri din lume

Lucrarea străinătăţii în România

Ce spun limbile lor viclene, crezând aşa de întunecaţi pe ţăranii noştri, ca să-i creadă!

La Craiova se desbate a cincea săptămână procesul alor 18 comunişti primejdioşi, în cap cu evreica Ana Pauker, trimisă anume din Rusia aici, ca să conducă răspândirea credinţei în comunism, pentru ca pe urma aceleia, poporul să ridice şi la noi la conducerea ţării pe capii comuniştii, — cum luptăm noi pentru ei şi pentru fericirea lor?!..". —

— vorbe la cari Preşedintele şi Procurorul au răspuns râzând de atâta viclenie, — dar ea le-a dat îndată răspunsul ei:

— Da, da! Doar şi noi suntem urmaşii lui Tudor Vladimirescu, ai lui Horia, Cloşca şi Crişan"...

Iată câtă nerusinare pot avea între ei aceşti soboli plini de vulpească viclenie!.. Şi dacă în faţa unor oameni învăţaţi sunt în stare a rosti astfel de obrăznicii, cum credeţi că vorbesc aceştia poporului şi muncitorilor celor cu mai puţină cunoaştere de oameni şi de răutăţile lor?

In cuvintele Anei Pauker, poporul nostru ţăran, poate vedea ca într'o oglindă, toată viclenia acestor păcătoşi, când chiamă pe creştini în jurul lor şi le dă „sfaturi" „binevoitoare"... Ne socotesc proşti rău, când îndrăznesc a grăi în acest fel.

La Craiova toţi cei din sală, au izbucnit într'un hohot de râs, urmat de vorbe aprinse pentru nerusinata jidoaică şi toţi ai săi!

ABONAŢI

„Libertatea"

Şi jidoaica Ana Pauker se apără la Craiova înfocată de tot şi spune că doară ea de aceea a venit în România, că vrea să lumineze poporul ca să ştie, că norocul lui acela ar fi, să aducă şi el aici domnia comunismului. Ea laudă acolo comunismul pentrucă ştie că toile scriu ce a vorbit ea şi prin asta duc poporului îndemnurile ei. — Intr'o zi din săptămâna trecută, a şi spus'o Preşedintele Consiliului care-i judecă:

— „De ce n'aţi adus aici (la proces) ŢĂRANI, ca să audă ei ce vorbim, şi să vadă ei, — e o dorinţă mare a tuturor cari avem de lucrat cu sticla. Mai ales că aceea nici nu s'ar mai sparge aşa de uşor la orice zgudutură. O ceată de cercetători englezi spun, că ar fi pe drumul de a avea această sticlă, prin amestecul unei materii, care să nu lase ca sticla când curge moale în fabrică, — să se mai usuce, ci să rămână îndoioasă.

*

Ce-şi mai doresc învăţaţii?

E un lucru neplăcut, că pânea bună, e supusă uscării prea curând. O coci azi şi e bună, de te simţi că ai mâncat'o şi mâne, sau cel mult poimâne, e uscată, încât nici nu mai sămăna cu cea de alaltăeri.

Acum o ceată de învăţaţi din ţările apusene, îşi bat capul să găsească leacul, care să împedece uscarea pânii! Ei cercetează cari sunt puterile tainice, nevăzute, cari lucrează asupra pâinii celei moi de o usucă, — pentru ca să găsască mijloacele prin cari lucrarea acelor să fie împiedecată şi să avem totdeauna — pâne moale, foarte bună!

De-ar inventa însă şi mij'ocul, ca acea pâne „moale" şi foarte bună, să o avem tot mai multă, ca să nu se sfârşească aşa de curând...

*

Boala nebuniei,

cea mai cumplită între boale, căci nu-ţi atinge un membru al corpului tău, ca mâne, piciorul, plămâne, ochiul, ci ce e mai scump în fiinţa ta pământească: creerul, — se scrie că e în mare creştere pe lume.

Un doctor englez făcând cercetări asupra acestei boale la felurite popoare, în felurite timpuri, a putut face cercetări până la jumătatea veacului trecut, şi iaca ce a aflat:

La jumătatea veacului trecut, pe la 1850, se aflau (după însemnările Caselor de nebuni), atâta nebuni închişi şi îngrijiţi în ele, — că se venea tot la 530 de oameni, un nebun. Peste jumătate de veac, prin 1900 se găsea un nebun la 320 de oameni sănătoşi. Iar peste un alt sfert de veac în 1925 se găsea un nebun la 250 de oameni sănătoşi.

Doamne fereşte-ne de rău. Dar învăţatul spune, că nebunia mergând tot aşa, — peste vre-o 2—3000 de ani, vor fi mai mulţi oameni în casele de sănătate, decât sănătoşi pe afară.

Şi asta din pricinn — bolilor de sânge, cari sporesc grozav printre oameni şi le atacă sănătatea!

REDACŢIA noastră e la Oraştie.
ADMINISTRAŢIA e la Bucureşti.
Toate scrisorile, banii şi manuscrisele se vor trimite pe adresa următoare:
Ziarul „LIBERTATEA" I. Moţa Calea Victoriei 63, Bucureşti, I.

Mişcarea naţională, în plin avânt şi pe aiurea!

Noi dela această veche gazetă naţională, avem cuvinte de a fi veseli de cele ce vedem că se petrec şi la noi în ţară şi în alte ţări!

La noi în ţară ori-cât se silesc cei cari se cred datori a se pleca poruncilor ascunse ale — — — universale, — trezirea neamului nostru la ştirea de sine şi ridicarea ţrunţii în faţa vrăşmaşilor, e tot mai larg cuprinzătoare de inimi! Nu numai în rândurile tineri'or buni şi cu gânduri curate, ci şi în a celor în vârstă! Şi nu numai la sate, ci şi la oraşe. Din toate colţurile ţării, ştiri bune despre întărirea mişcării de „dreapta".

Dar ştiri la fel de bune vin şi din alte ţări, tot mai multe!

— Chiar din FRANŢA, — — — — chiar şi în Franţa scăpătată la atâta, se ivesc semnele de „trezire". Se anunţă că toate grupările (partidele) de dreapta, îşi dau mâna şi vor forma UN SINGUR PARTID: de apărare NAŢIONALĂ. Şi că numărul membrilor acestui partid sporesc foarte bine! Azi are membri cam de două-ori pe atâţa, câţi aveau grupările acelea până erau despărţite între ele! Şi se adună toate în jurul celui care era şeful celui mai înflăcărat dintre partidele de dreapta naintre cu jumătate de an, — când avură nenorocitele alegeri.

— Din Palestina se vestesţe, că Arabii, popor rămas fare înapoi faţă de noi popoarele „europene", nici gând n'au să pună arma jos pe porunca Englezilor, ci spun că până nu este oprită venirea evreilor din celelalte ţări ale lumii, spre Palestina cea plină de Arabi ca Ardealul sau Bănatul nostru de Români, — nu se astâmpără.

— Polonia se piaptănă şi se spală cu tot mai mult săpun care nu miroasă bine — — — — — — — — — — — — şi nu e departe vremea când va fi bine curăţită de ei.

Pilda — — — — — — Italiei şi chiar a Turciei, — prinde şi pregăteşte viitor tot mai bun popoarelor înţelegătoare, pentru a le face să trăiască ca adevărate doamne şi stăpâne în ţările lor.

Pr. I. M.

Luaţi aminte şi scrieţi limpede şi citeţ, fără grabă, numele şi adresa Dv. pe mandatul poştal şi pe cuponul lui, când ne trimiteţi banii. Tot astfel, citeţ, limpede şi pe scurt să ne scrieţi scrisorile şi articolele. Nu uitaţi niciodată să ne arătaţi nu numai comuna dar şi judeţul cât şi oficiul poştal al adresei Dv.

Cetiţi şi răspânditi „Libertatea"

Insemnate hotărîri la Liga Naţiunilor

Liga Naţiunilor e o însoţire de popoare despre care cetitorii noştri ştiu că a fost înţeleasă pentru a opri războaiele (aceasta s'a spus aşa mai mult de ochii lumii, dar de fapt Liga aceasta e o legătură de prietenie, de alianţă, de tovărăşie, a Franţei, Angliei şi altor ţări care au eşit biruitoare în marele război). Ea a hotărât deci, acu-s 6 luni, pedepsirea Italiei pentrucă a atacat Abisinia. Pedeapsa a fost în aceea că s'a oprit negoţul cu Italia. Acum, după ce pedeapsa nu a ajutat, şi spre a opri ca Italia să se arunce în braţele Germaniei (care nu e legată şi ea în însoţirea Ligii Naţiunilor — — — — — — — — — — — —

Ştiri din ţară

Ştiţi ce sunt „contra-vânturile" ?

Fără îndoială că nici Dv. nu ştiţi ce vrea să spună acest cuvânt păsăresc, dar nu se poate ferfa Dlui Iuginer Cozianu să nu ştie nici el ce sunt aceste „contra-vânturi". E vorba de nenorocirea dela 8 Iunie care a aruncat o pată de sânge şi de ruşine pe obrazul ţării, când s'a dărâmat tribuna aceea pe care se urcaseră 5 mii de oameni ca să vadă serbările cunoscute. Se judecă acum la Bucureşti procesul pornit împotriva inginerilor şi slujbaşilor primăriei cât şi a întreprinzătorilor cari au făcut acea tribună din lemne rele şi subţiri, omorând şi rănind atâta lume.

A fost adus ca martor, pentru a dovedi vina inginerului primăriei, numit Cozianu, şi a celorlalţi, un mare profesor dela Şcoala de ingineri din Bucureşti. Dl Inspector Ionescu Ion, iar acesta a spus că s'a uitat la rămăşiţele lemnelor dărâmate şi a găsit că S'A LUCRAT CU O UŞURINŢĂ ŞI NEPRICEPERE UIMITOARE. Mai ales nu s'au făcut acele îmbinări de lemne numite în inginerie „contra-vânturi" şi care nu este îngăduit să lipsească dela o asemenea lucrare. Întrebând pe inginerul Cozianu şi pe întreprinzători de ce nu s'au făcut contra-vânturi, Dl profesor Ionescu a spus că aceştia au ridicat din umeri, şi NICI NU ŞTIAU CE ESTE UN „CONTRA-VÂNT". A mai spus martorul că dacă un şcolar al lui l-ar da un asemenea răspuns, nu l-ar mai trece clasa 10 ani.

Iată trista poveste a „contra-vânturilor" care arată cât vâni şi goliciune este în conducerea de azi a treburilor obşteşti.

Altă „cuvântare mută"

In comuna Cornăţel (jud. Sibiu) nu era nici o cruce între pomenirea eroilor morţi în războiu. Legionarii ştiu însă că foarte mulţi dintre aceşti soldaţi căzuţi pe câmpul de luptă, nici nu au vre-un mormânt, nici nu se ştie unde sunt îngropaţi, cu oasele risipite prin prăpăstii ori prin fund deape, fără cruce la căpătâiu. Legionarii mai ştiu că este un greu păcat de a nu pune o cruce la căpătâiul morţilor, lăsându-i sufletul lipsit de ocrotitorul semn dumnezeesc. Ce vor fi gândind morţii noştri din războiul despre noi când văd că suntem atât de nepăsători încât nici nu le ridicăm măcar o cruce între odihna sufletului lor, ei cari au căzut pentru noi, nespovediţi, neîmpărăşiţi adesea, ei cari n'au un mormânt? De aceea legionarii ridică pretutindeni asemenea cruci în aminţirea morţilor din război, ca un semn de aducere aminte de sufletele lor chinuite şi fertile pentru noi. Astfel s'a făcut de către legionarii din Cornăţel un minunat monument-cruce pentru ceiu morţi în război, iar sfinţirea monumentului s'a făcut cu frumoase serbări religioase şi legionare la 21 Mai, cuvântând păr. Ion Bănda, ajutorul-comand. – legionar D. Banea şi legionarul D. Necşa. Pe monument sunt scrise numele celor 22 eroi morţi în război, şi care acuma îşi vor fi dormind mai liniştiţi somnul de veci.

O minune jidovească

— UN OM CARE S'A NĂSCUT DE DOUĂ ORI —

Iată o pildă a credinţei jidanilor faţă de ţara în care s'au născut: Ziarul „Universul" arată cum unul dintre directorii binecunoscutului ziar jidovesc comunist „Adevărul", şi anume jupânul BRAUER (care şi-a schimbat numele în Grigore Graur, ca să pară acum că e român), a făcut deja o aşa minune cum nu s'a mai pomenit vreodată pe faţa pământului. Şi anume: S'A NĂSCUT DE 2 ORI, din două mame deosebite, în 2 locuri deosebite. Într'adevăr, naşterea cea adevărată întâmplându-se în România în oraşul Botoşani, la 25 Aprilie 1884, jupânul intrase într'o mare Incurcătură. Căci în 1916 când au căzut nemţii ţara, el a intrat ca doctor în armata nemţească, lepădându-se de neamul românesc. Dar stăpânirea nemţească nu ţinu mult. Atunci, pentru a scăpa de glonţ pentru trădare de neam şi înfrăţire cu duşmanul, Brauer al nostru îşi plăsmui un certificat fals că ar fi născut în Bucovina, în satul Lenţeştii de jos. Cum Bucovina era pe atunci ţară austriacă, însemna că Brauer nu a trădat. Minciuna a prins, Brauer a scăpat de glonţ, iar naţional-ţărăniştii, l-au ales chiar de 2 ori deputat în Parlament. Acum „Universul" a descoperit toată înşelăciunea, şi publică fotografiile celor 2 acte de naştere. Cel adevărat e cel din Botoşani, deci Graur şi-a trădat ţara în vremea războiului, iar acuma e director al unui mare ziar care vrea să ne înveţe pe noi Românii cum să ne apărăm ţara.

Iată — — — — — — ce credinţă au ei pentru ţara în care s'au născut şi pe care la cei dintâiu priiej sunt gata s'o vândă duşmanului.

BRAUER TREBUE ARESTAT, PUS LA ZID ŞI IMPUŞCAT măcar acum, pentru trădarea ţării în vreme de război.

Gazete comuniste la sate

In vreme ce ziarele jidoveşti spun în fiecare zi că nu este nici o primejdie comunistă în România, pentru a ne face să ne culcăm pe o ureche iar dedesupt să ne trezim deodată cu el ridicându-şi capul hirsutor, — tiparniţele jidoveşti din Sărindar răspândesc în toată ţara, chiar şi la sate, zeci de mii de foi comuniste, în deosebi ziarul „ARENA" care laudă de jidoavca Ana Pauker. Il dau ţăranilor gratis. Deşi avem cenzură, asemenea otrăvire a satelor noastre e îngăduită, iar naţional-ţărăniştii învinuesc totuşi guvernul că sprijineşte mişcările naţionaliste de dreapta. Ţărani, feriţi-vă de această otravă! Cine pune mâna pe un ziar comunist face acelaş păcat ca şi cum ar scuipa o sfântă icoană, căci comuniştii sunt duşmanii Domnului Cristos şi ai neamului românesc.

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI GAZETA „LIBERTATEA"

NOUTĂŢI

Taberele de muncă legionară s'au deschis aproape toate, iar munca se apropie de foiul ei. Zilele acestea se deschide şi marea tabără dela mare, la Carmen-Sylva (pe la 12 Iulie) pe care o va comanda însuşi Căpitanul legionarilor, Dl Corneliu Codreanu. Cerem din nou comandanţilor de tabere să ne trimită dări de seamă şi fotografii, deasemenea să ne dea adresa taberei spre a le trimite gratuit câteva exemplare din „Libertatea" pentru a avea legionarii ce să citească în puţinele lor ceasuri de odihnă.

*

Pentru cei cari au plătit abonamentul numai pe 3 luni. S'au împlinit 3 luni de când trimitem ziarul nostru celor care l-au primit dela No. 2 sau 3, şi până acum. Rugăm aşadar pe cei abonaţi cari au plătit abonamentul numai pe 3 luni, începând dela Nr. 2 ori 3, să ne trimită bani pentru abonamentul pe viitor, spre a nu le opri trimiterea foii. Cei cari au plătit abonamentul tot pe 3 luni, dar mai de curând, începând de pe la No. 5 încoace acela mai au câteva numere plătite. Cei cari au primit foaia începând cu No. 2, şi au plătit abonamentul pe 3 luni, mai au de plată 60 lei pentru a fi plătiţi până la anul nou 1937. Pot însă plăti şi numai pentru alte trei luni, 30 lei, adecă până la 1 Oct. 1936. Rugăminţea noastră de a se plăti abonamentul nădăjduim că va fi ascultată, căci numai dacă ne facem fiecare datoria va putea trăi această foaie, spre mulţumirea tuturor şi spre binele ţării.

Începând cu No. 15, vom opri trimiterea foii celor cari nu au înnoit abonamentul, trimiţând banii. Numai acelor abonaţi cari ne vor scrie că nu au chiar acum bani dar ne roagă să le trimitem foaia pe aşteptare câteva săptămâni, acelora nu li-o vom opri. Cine însă nici nu plăteşte nici nu ne scrie, acela nu o va mai putea primi dela No. 15, cu toate că, după inima noastră, noi îi-am trimite-o tuturor fără plată, dar lucrul acesta nu e cu putinţă câtă vreme noi nu

Faceţi şi pe cunoscuţii Dv. să se aboneze la »LIBERTATEA«

*

Pentru cei cari n'au plătit încă nimic în abonament. Câteva sute de cetitori (aproape 1000 din cei 6000 de cetitori ai noştri) nu ne-au plătit încă nici un ban pentru foaie. Li-am trimis-o fie pentrucă ni-au scris că ne roagă să li-o trimitem aşteptând plata banilor până la recoltă, fie pentrucă alţi cetitori ni-au cerut să trimitem foaia unor cunoscuţi ai lor despre care ne-au îngăduit că vor plăti după ce cunosc foaia mai bine. Acum şi recolta este aproape sosită, deasemenea cei cari au primit foia după recomandaţia altora, au avut prilejul să o cunoască îndeajuns. Rugăm aşadar pe toţi aceşti cetitori să nu mai întârzie cu plata abonamentului şi pe viitor. Iar dacă cumva nu ar dori să mai primească foaia, să ne scrie, pentru a nu ne face pagubă, şi să plătească pentru timpul cât au primit-o. Tuturor le mulţumim pentru sprijinul pe care ni-l vor da trimiţând banii neîntârziat. Dacă totuşi unii cinstiţi cetitori nu sunt încă în stare să plătească acum în curând abonamentul, deşi nu au cerut aşteptare mai mare decât până la recoltă, îi rugăm să ne scrie spre a nu le opri foaia. Căci altfel, cei cari nu plătesc până la sfârşitul lui Iulie, şi nici nu ne scriu cerând încă aşteptare, nu vor mai primi ziarul, deoarece pierderile noastre sunt prea mari trimiţând un timp prea îndelungat foile fără plată.

*

Studenţii cari au pedepsit pe ziariştii jidani, au fost lăsaţi liberi. Zilele trecute Tribunalul din Bucureşti a judecat cererea de a lăsa liberi până la judecarea procesului pe studenţii care au fost arestaţi cu prilejul luptei împotriva gazetelor comuniste jidoveşti „Adevărul" şi „Dimineaţa". Toţi în frunte cu studentul Dragomirescu, au fost lăsaţi liberi, adică cei cari au dat câte o bună lecţie jidanilor ziariştilor Blumenfeld-Scrutator, Graur, Berman şi alţii. A mai fost ţinut arestat numai studentul Toma Simion, care a tras două focuri de revolver. Procesul lui urmând a se judeca la Curtea cu juraţi, a mai fost ţinut pentru câteva timp în închisoare. Procesul celorlalţi cu bătaia, se va judeca peste câteva zile. Vom arăta pe larg desbaterile acestui mare proces. La timpul său vom arăta deasemenea pe larg marele proces pe care-l va avea la curtea cu juraţi studentul Toma Simion.

*

Patriarhul României primit cu mare cinste în Anglia. I. P. S. S. Patriarhul României, Miron Cristea, a plecat în Anglia, pentru a vedea pe episcopii englezi cari au venit anul trecut în vizită la noi în România. Patriarhul a fost primit într'un chip deosebit de sărbătoresc, care face cinste ţării noastre. Chemat la sărbarea unei Universităţi, I. P. S. Sa a fost pus în locul cel mai de frunte, deasemenea pretutindeni e primit cu multe dragoste şi cucernicie. Prietenia aceasta pe care o are biserica engleză faţă de biserica românească este datorită mai întâiului că Englezii cari sunt de religie protestantă, ar vrea să se apropie de biserica noastră drept credincioasă, deoarece ei se tem că prin ruperea de biserica catolică, au pierdut harul preoţiei celei adevărate, adică aşa zisa „continuitate apostolică" adică legătura dreaptă cu sfinţii apostoli. Şi ar dori ca prin apropiere de biserica ortodoxă să capete un fel de împărăşire între harul sfinţilor apostoli, har pe care biserica noastră ca şi cea catolică, îl are neîntrerupt, lăsat din episcop în episcop, încă de pe vremea Apostolilor. Noi n'am avea nimic de zis faţă de această dorinţă a sufletului englezesc de a veni în împărăţia de har a dreptei credinţe, dar totuşi credem că lucrul nu se va putea împlini din partea noastră atât de uşor, până ce nu vor primi protestanţii toate învăţăturile ortodoxe, lăsându-se adevăraţi ortodocşi. Căci harul lui Isus nu se poate cumpăra ori dărui din prietenie, oricât de bine ar fi primiţi episcopii noştri în Anglia şi ori câţi de prieteni a fi ca Englezii. Sfântul Sinod a desbătut această încercare de apropiere de noi a bisericii protestante englezeşti, şi chiar S. S. Patriarhul a recunoscut că sunt încă multe deosebiri care ne despart de protestanţi, deşi aceştia în vremea din urmă au arătat că se supun la multe din învăţăturile şi dogmele ortodoxe.

*

Fântâna „Zalea Codreanu". din Ponor (jud. Hunedoara). Între comunele Ponor şi Ohaba Ponorului legionarii din cuiburile „Decebal" şi „Avram Iancu" au făcut o fântână întărită cu zid puternic de beton, şi t-au dat numele Căpitanului legionarilor. Munca a durat 34 zile. La 7 Iunie s'a făcut sfinţirea, de faţă fiind multă lume legionară, sub conducerea Dlui Dr. Nicolae Cincora şi Inv. Aurel Rădulescu cât şi a legionarului S. Gabor care a avut comanda lucrării. S'a strâns lume multă din sat şi s'a încins o mare horă în cântece legionare în mijlocul unei înfrăţiri minunate.

—xox—

TIPOGRAFIA ASTRA S. A.—CLUJ, CALEA MOŢILOR 59